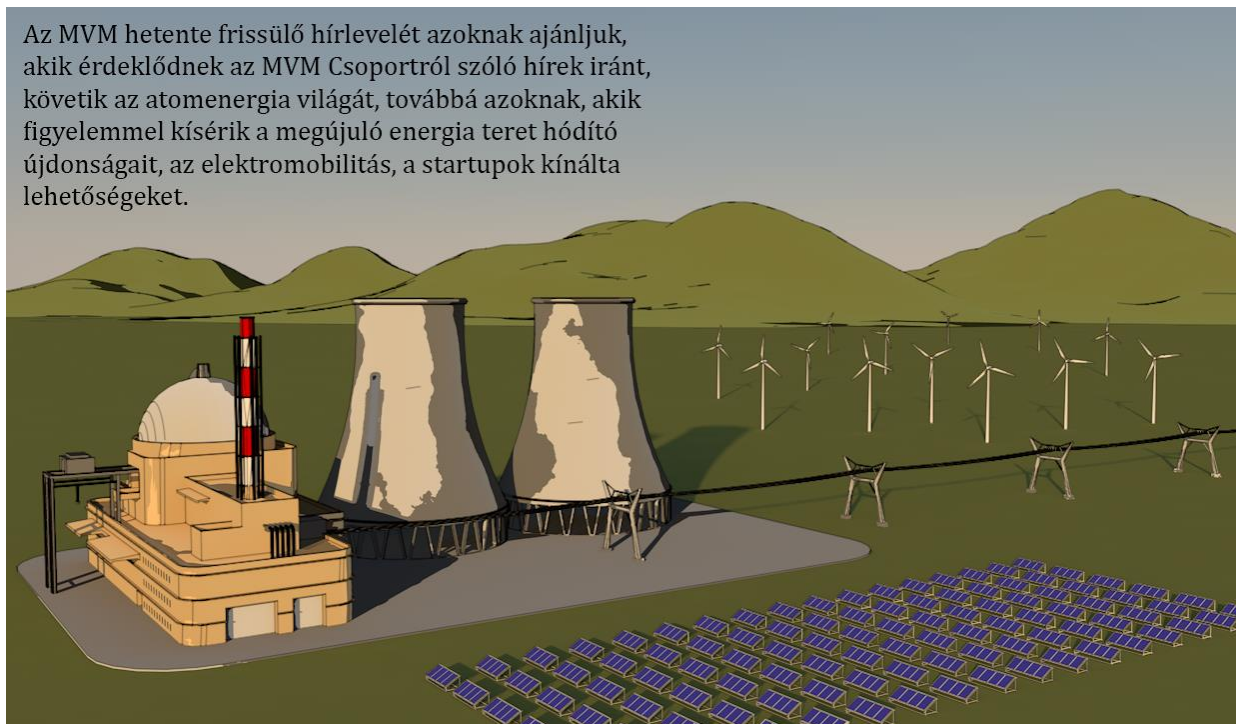


MVM Hírlevél IX. évfolyam, 2020. november 9.

Iparági hírek heti összefoglalója

Az MVM hetente frissülő hírlevelét azoknak ajánljuk, akik érdeklődnek az MVM Csoportról szóló hírek iránt, követik az atomenergia világát, továbbá azoknak, akik figyelemmel kísérik a megújuló energia teret hódító újdonságait, az elektromobilitás, a startupok kínálta lehetőségeket.



*Összeállította: László Judit
újságíró-szerkesztő
Nyitólap: Szarvas Zoltán*

Tartalom

Hírek az MVM Csoportról	3
Hat vállalat ért el tavaly ezermilliárd feletti bevételt, az MVM harmadik a ranglistán	3
Olcsóbban termelhet a paksi atomerőmű	3
Vizsgálják a paksi blokkok újabb meghosszabbításának lehetőségét	5
Átalakítás lesz a paksi atomerőműben	7
Szponzorálás	7
Az MVM országszerte 10 nagy értékű okosbútort adott át ősszel	7
Rendhagyó tudományos hét az atomerőmű támogatásával	9
Alternatív energia	9
MEKH: az idén is jelentősen bővült a háztartási naperőművek összkapacitása	9
Naperőmű fejlesztő társaságba fektetett a Széchenyi Alapok	10
A hazai energiaszektor hírei	11
Már nem fogyasztáscsökkentő tényező a koronavírus-járvány	11
Súlyos műszaki hiba miatt állt le a gázszállítás	12
Nem szereti a MEKH a piaclezárást	14
Külföldi energiaszektor	15
Hálózatra kapcsolták a Belorusz Atomerőmű első blokkját	15
Románia elméletileg 20 579 megawatt villamos energiát képes előállítani	17
Romániában elkészült a BRUA gázvezeték első szakasza	18
Egyéb	19
Elmaradnak az atomerőmű kosárlabda csapatának mérkőzései	19

Hírek az MVM Csoportról

Hat vállalat ért el tavaly ezermilliárd feletti bevételt, az MVM harmadik a ranglistán

2020. november 4.



(logó: mvm.hu)

A MOL vezette a legnagyobb nettó árbevételű magyarországi vállalatok tavalyi listáját az Opten összeállítása szerint. Az MVM Magyar Villamos Művek Zrt. 1810 milliárd forintos nettó árbevételével a harmadik a listán, és amellet, hogy tavaly 91,2 milliárd forinttal több volt a bevétele, mint 2018-ban, a nyeresége 37,9 milliárd forinttal 59,8 milliárdra nőtt - sorolta az adatokat a Világgazdaságban Kotroczó Melitta. A vállalat az elmúlt hetekben több energetikai céget is felvásárolt, tulajdonába került a német Enxio magyarországi vállalata és két kínai leányvállalata is, valamint Csehország egyik legnagyobb energiakereskedőjének, egyben legnagyobb földgázkereskedőjének, az Innogy Ceská republikának a száz százaléka - emlékeztetett a lap.

Olcsóbban termelhet a paksi atomerőmű

2020. november 4.



(fotó: vg.hu)

A jövő évtől a mainál kisebb önköltséggel működhet a paksi atomerőmű egy újfajta üzemanyag használatával - mondta a Világgazdaságnak Natalja Nyikipelova, a Roszatomhoz tartozó TVEL Rt. üzemanyaggyártó vállalat elnöke. B. Horváth Lilla Világgazdaságban feltett kérdésére, miért volt szükség a VVER-

440-es reaktorokhoz kifejlesztett új üzemanyag módosítására, miután az atomerőmű áttért a 15 hónapos üzemanyagciklusra, azt felelte: „*az orosz atomenergetikai szakemberek a VVER típusú nyomottvizes reaktorok teljes üzemideje alatt folyamatosan fejlesztik és vezetik be az új típusú üzemanyagokat. Most két tényező egybeeséséről van szó: egyrészt a megrendelő, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. csökkenteni kívánta a termelt villamos energia önköltségét, másrészt a Rosatom üzemanyaggyártó vállalatánál, a TVEL-nél megvannak az innovatív megoldások kidolgozásához szükséges képességek. A VVER-440 típusú reaktorokhoz kidolgozott második generációs üzemanyag új, módosított változata lehetővé teszi a reaktor aktív zónájában az urán és a moderátorként, illetve hűtőközegként szolgáló víz arányának optimalizálását, ami kedvezően befolyásolja a blokkok működtetésének műszaki és gazdasági paramétereit. A nukleáris üzemanyag magas technológiai szintet képviselő termék, ezért a TVEL éves bevételének mintegy 5-6 százalékát kutatás-fejlesztésre fordítja. Folyamatosan tökéletesítjük cégünk gyártási folyamatait és munkáját, ezért az atomerőművek üzemeltetőinek nem kell jelentős befektetéseket végrehajtaniuk. Az új, módosított üzemanyag bevezetése és a hosszabb üzemanyagciklusra való áttérés kiegészíti egymást, miután mindkettő az atomerőmű működésének hatékonyságát növeli*”. Az üzemanyag-kazettákba töltött urán mennyiségének növelésével kevesebb kazettára van szükség a paksi reaktorokban, emiatt a jövő évtől - a módosított üzemanyag alkalmazásával - az előállított villamos energia önköltsége fokozatosan csökken. Tekintettel arra, hogy a módosított üzemanyagot mind a négy blokkban használják majd, jelentős gazdasági előny érhető el. Kérdésre jelezte azt is: a projekt példaértékű volt a megrendelő atomerőmű és az üzemanyag-szállító közötti együttműködés szempontjából. Jól összehangolt és hatékony volt a magyar és az orosz szakemberek együttműködése is az Országos Atomenergia Hivatalnak benyújtandó engedélyezési dokumentáció összeállításakor. A közös munkát hasonló együttműködés jellemezte az üzemanyagciklus meghosszabbításának idején is. A paksi a világon az egyetlen olyan VVER-440-es reaktorokkal működő atomerőmű, amely 15 hónapos üzemanyagciklus szerint működik. Támogatásában jelentős szerepet játszik a Magyar Tudományos Akadémia Energiatudományi Kutatóközpontja, amellyel a Budapesti Kutatóreaktor üzemanyag-ellátásában is együttműködnek.

A további innovációról elmondta: a TVEL már nem egyszerűen üzemanyagot, hanem teljes technológiákat fejleszt. A kiegyensúlyozott üzemanyagciklus azon alapul, hogy a hasadóanyagokat feldolgozás után újra felhasználják az energiatermelésben. Ez a technológia összhangban van az ENSZ fenntartható fejlődési célkitűzéseivel. Ennek eredményeként az atomenergetika rendelkezésére álló uránkészletek több időre elegendők, takarékoskodni lehet a természetes uránnal, a kiegészítő üzemanyag pedig a tárolás helyett újra hasznosítható. A Roszatom az Áttörés projektjében egy új technológiai platformot kíván létrehozni a globális atomenergetika számára. A Szibériai Vegyi Kombinát területén épül fel az a gyorsneutronos BRESZT-OD-300-as reaktorral szerelt atomerőműblokk, amely az üzemanyagciklust a telephelyen belül zárja, miután helyben történik az üzemanyaggyártás és a reaktor kiegészítő üzemanyagának feldolgozása is. Szintén ott készül a gyorsneutronos reaktorban használatos kevert uránium-plutónium-nitrid, orosz rövidítéssel SZNUP-üzemanyag.

Vizsgálják a paksi blokkok újabb meghosszabbításának lehetőségét

2020. október 30.



(fotó: atomeromu.hu)

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. a blokkok további 10 éves üzemeltetési lehetőségének átfogó megvalósíthatósági vizsgálatára írt ki közbeszerzési eljárást, amelyet eredményesen le is zárt - derült ki a Közbeszerzési Értesítőből, melyre az Indexen Németh Tamás hivatkozott. Eszerint az atomerőmű egy komplex tanulmányt rendelt meg arról: van-e létjogosultsága annak, főként az új paksi projekt miatt, hogy egy évtizeddel meghosszabbítsák a jelenleg is működő négy blokk üzemidejét. Az atomerőmű blokkjainak 20 évvel már meghosszabbított üzemideje 2032-2037 között jár le - emlékeztetett a cikk. A nyertes ajánlattevőnek - a hazai és nemzetközi jogszabályi környezet felmérése mellett, a minőségbiztosítási feladatokon túl - össze kell állítania egyebek között egy tanulmányt arról, milyen gazdasági megtérüléssel jár az erőmű 1-4. blokkjainak további üzemidő-hosszabbítása, az ezzel járó fejlesztéseknek, a hosszú távú üzemeltetésnek milyen költségei vannak. Az üzemidő-meghosszabbítás több lehetséges változatát is el kell készíteni a tanulmányban,

de feltétel az is, hogy a meglévő és az új blokkok párhuzamos üzemeltetését alapul véve kell vizsgálni a hazai villamosenergia-hálózat kapacitásának rendelkezésre állását a 2032-2047 közötti időszakban, az Európai Unió és a Magyarországgal szomszédos országok energiapiacainak elemzése mellett. Az is fontos szempont, hogy a kivitelezésnek, a későbbi üzemben tartásnak mekkora a humán erőforrás-igénye. A közbeszerzést nettó 54 millió 990 ezer forintos ajánlattal az állami tulajdonú Erőmű- és Hálózattervező Vállalat jogutódja, a PÖYRY ERŐTERV Energetikai Tervező és Vállalkozó Zrt. nyerte. Összesen két ajánlat érkezett, a másik ajánlattévő a KPMG Tanácsadó Kft. volt nettó 58,7 millió forinttal. A PÖYRY ajánlata olcsóbb volt versenytársáénál, de mellette szól az is, hogy jelentős tapasztalatai vannak nukleáris területeken.

Az Index iparági forrásai szerint a blokkok 50 éven túli üzemeltetéséről nincsenek releváns, részletes műszaki-gazdasági számítások, elemzések. A PÖYRY pedig azt közölte: titoktartási kötelezettsége miatt „a nyilvánosan is megtekinthető információkon túl” nem tud válasszal szolgálni.

Tulajdonosi döntés megalapozása miatt kértek megvalósíthatósági vizsgálatot az esetleges üzemidő meghosszabbítására - derült ki az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. válaszából. Az MVM felkérte az atomerőművet, hogy vizsgálja meg a további üzemidő-hosszabbítás megvalósíthatóságának elvi lehetőségét, ugyanakkor döntés még nem született az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. négy blokkjának további üzemidő-hosszabbításáról. A társaság szerint számos európai és amerikai példa van az üzemidő további meghosszabbítására, amely természetesen a nukleáris iparban megszokott elvárásoknak megfelelően továbbra is csak a biztonság magas szintjének fenntartásával történhet meg - írta az atomerőmű. A meghosszabbított üzemidejű atomerőművek blokkjainak további üzemidő-hosszabbítása nem rutineljárás - ezt már az Országos Atomenergia Hivatal közölte a portállal. Az újabb üzemidő-hosszabbítás megalapozásához igazolni kell, hogy a rendszerelemek és az épületszerkezetek állapota megfelelő biztonsági tartalékkal lehetővé teszi a további üzemelést. Amennyiben egyes nem cserélhető elemek (például a reaktortartály) nem felelnek meg a szükséges feltételeknek, a további üzemidő-hosszabbításra nincs lehetőség. Az üzemidő meghosszabbításra számos példa van akár az Európai Unióban, akár a világon, azonban az üzemidő-hosszabbítást követő újabb hosszabbításról uniós országokban az Országos Atomenergia Hivatalnak nincs tudomása. A hivatal jelezte: szempontjából alapvető, hogy jelenleg a jogszabályok nem teszik lehetővé a második üzemidő-hosszabbítást. „Részletes vizsgálatokat kell végezni, hogy a nukleáris biztonsági követelményeknek való

mindenkori megfelelés milyen technológiai megoldásokkal, beruházásokkal teljesíthető azért, hogy a 10. év végén is megfelelő biztonsági tartalékkal rendelkezzenek a berendezések” - fejtették ki. Emlékeztettek arra is, hogy a hivatal által jóváhagyott program szerint végrehajtott többéves munka alapozta meg a további 20 év üzemidőt is. Az újabb üzemidő-hosszabbítás gazdaságos megvalósíthatóságának megítélése azonban nem az OAH hatásköre.

Átalakítás lesz a paksi atomerőműben

2020. november 3.

A paksi Duna Center Therm Üzemi Szolgáltató Kft. és a bátaszéki Alisca Bau Építőipari Zrt. alakíthatja át a paksi atomerőmű tűzivíz-rendszerét, nettó 2 milliárd 45 millió forintért. Miként a Napi portálon Németh Géza írta: a becsült ellenérték ennél több, 2 milliárd 159 millió forint volt. A felhívással indult tárgyalásos tender eredményét az ajánlatkérő MVM Paksi Atomerőmű Zrt. közölte az uniós közbeszerzési közlönyben. A nyerteseknek ki kell építeniük a 8 bar névleges üzemi nyomású technológiai tűzivíz gerincvezeték, tartályokat és kompresszorokat kell beszerezniük, meg kell szüntetniük egy kutat, továbbá az átalakított tűzivíz-rendszerhez új vezérlőt kell beszerezniük. A nyertesekkel október 22-én szerződött az erőmű. Több ajánlat nem is érkezett a felhívásra.

Szponzorálás

Az MVM országszerte 10 nagy értékű okosbútort adott át összesen

2020. november 6., 7.



(fotó: uzletem.hu)

Ezúttal tudásukkal nyerhettek okosbútort az iskolások az MVM online nyereményjátékában. A versenyben tíz diák nyert iskolájának egy-egy nagyértékű okosbútort. A cégcsoport 2020. november 5-én adta át a tizediket a budapesti Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégiumnak. A közleményt a Növekedés, az Üzletem, az egy.hu, a PCWorld ismertette, felidézve: 2019-ben indult újtjára az MVM Okosiskola pályázat, amelyre több mint 550 iskola 1000-nél is több pályázattal jelentkezett. A tavalyi sikert látva a

célcsoport úgy döntött, idén online nyereményjátékban hirdeti meg a versenyt, de ezúttal már tíz bútorért lehetett vetélkedni. Az energetikai és fenntarthatósági témájú online rejtvényt 2020. szeptember 21-én tölthették ki a jelentkezők. Az őszi nyereményjátékban 397 magyarországi intézmény összesen 2153 diákja vett részt. Hibátlan megfejtést 317 diák küldött be, leggyorsabb tanulójaival pedig a következő tíz intézmény nyerte meg a „KisKígyó” fantázianeveű okosbútort:

A Sármelléki Általános Iskola, a szentesi Horváth Mihály Gimnázium, a kisújszállási Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium, Technikum, Általános Iskola és Óvoda, az újpesti Könyves Kálmán Gimnázium, a paksi Energetikai Technikum és Kollégium, a Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola, a budapesti Lónyay utcai Református Gimnázium és Kollégium, az újpesti Károlyi István Általános Iskola és Gimnázium, a szombathelyi ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, a berettyóújfalui II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola.

Az MVM Okosbútor online nyereményjáték legfőbb célja a diákok energetikai témájú képzése volt, így a szervezők egy tudásbázist hoztak létre a játék honlapján, amely grafikus és videós tartalmakkal is segítette a gyerekek ismeretszerzését. Az első helyezett 1 perc 40 másodperc alatt fejtette meg és küldte be a rejtvényt. Hat diák 2 percnél kevesebb idő alatt oldotta meg a feladványt. Az MVM mind a tíz bútort kiszállította és üzembe helyeztette a nyertes iskolák udvarára, a gyerekek nagy örömeire. Az okosbútorokat a Hello Wood tervezte és gyártotta. A kültéri bútorok moduláris felépítésűek, variálhatóságuk miatt pedig mindegyik helyszínen könnyen elhelyezhetők voltak. Az ergonomikus kialakítású térbútorok 10 méter hosszúak, acél vázszerkezettel, keményfa borítással és funkcionális ülőfelülettel rendelkeznek. A művészeti alkotásnak is beillő padok nemcsak az iskolaudvarok díszei lettek, napelem, okoseszköz-töltő és hangulatvilágítás is van rajtuk, így kiváló helyszínt kínálnak a diákoknak a tanórák közötti, illetve tanórák utáni pihenéshez.

Rendhagyó tudományos hét az atomerőmű támogatásával

2020. november 3.



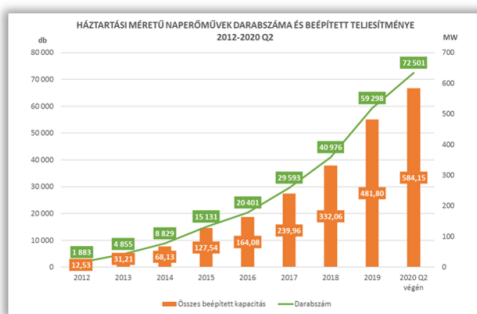
(logó: facebook.com/paksiatomeromu)

A Dunaújvárosi Egyetem rendezvényének célja a szakma és az érdeklődő közönség tudományos ismereteinek elmélyítése, az alkalmazott tudományok népszerűsítése egyetemi hallgatóknak. A 2020-as tematikus hetet november 9. és 11. között tartják online, a Teams felületen keresztül - írta a duol.hu portál és az egyetem honlapja is. **Az idei év eseményeinek fókuszában az atomenergia és a karbonmentes energia áll, a rendezvény támogató partnere az MVM Paksi Atomerőmű Zrt.**

Alternatív energia

MEKH: az idén is jelentősen bővült a háztartási naperőművek összkapacitása

2020. november 2., 3.



(grafika: vg.hu/MEKH)

Az idei év első hat hónapjában is jelentősen, több mint 20 százalékkal nőtt a háztartási méretű naperőművek összkapacitása, vagyis időarányosan csaknem a tavalyival egyező mértékben - közölte a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal. Ez alapján a behir.hu, a Magyar Nemzet, a Magyar Hírlap azt írta, hogy Magyarországon 2020 júniusában összesen 584,15 MW beépített teljesítménnyel 72 501 napelemes háztartási méretű kiserőmű (HMKE) működött, míg 2019 végén 481,8 megawatt beépített kapacitással 59 298. A

tavalyi növekedés elérte a 45 százalékot. A MEKH azzal magyarázza a bővülést, hogy a befektetői környezet egyre kedvezőbb, a napelemek bekerülési költségei pedig egyre alacsonyabbak. Kiemelték azt is, hogy a berendezések terjedését a járvány sem vetette vissza, az új kiserőművek pedig egyre nagyobb teljesítményre képesek. 2019-ben a negyedéves növekedés átlagosan 37,5 megawatt volt, idén viszont az első félév adatai szerint már 51 megawatt. A vg.hu arra is kitért: a kormány célja az energiasztratégia szerint, hogy legalább 200 ezer háztartásnak legyen átlagosan 4 kW teljesítményű, tetőre szerelt napeleme 2030-ra. Továbbra is főként természetes személyek telepítettek háztartási méretű napelemeket, amelyekkel 2020 első felének végén már csaknem 60 ezer háztartás rendelkezett. Az idei év első hat hónapjában a lakosság körében megfigyelhető volt egyfajta elmozdulás a nagyobb teljesítményű HMKE-k felé. Míg 2019 végén az átlagos lakossági napelemes háztartási méretű erőmű 5,9 kW-os volt, az idei év első hat hónapjában belépő ilyen erőművek már átlagosan 6,6 kW teljesítményűek voltak. Ennek háttérében méretgazdaságossági előnyök, illetve a napelemes rendszerek egyéb lehetőségeinek kihasználása állhat (például klímával történő fűtés, villanybojleres melegvíz-ellátás.) A friss adatokhoz az energiahivatal azt a megerősítő információt fűzte, hogy 2023. december 31. után a szaldós elszámolási rendszer „nem lesz fenntartható” - írta a Napi portálon Szabó M. István.

Naperőmű fejlesztő társaságba fektetett a Széchenyi Alapok

2020. november 5.



(fotó: profitline.hu)

Egymilliárd forintot fektetett a Magyarország területén naperőműveket fejlesztő és építő Electron Holding Zrt.-be az állami tulajdonban lévő, a Pénzügyminisztérium joggyakorlása alá tartozó Széchenyi Alapok - közölte az MTI-vel az alapkezelő. Az Origó, a ProfitLine, a vg.hu, az nrgreport.com, a tisztajovo.hu, az Index azt írta: a magyarországi fotovoltaikus naperőművi kapacitás bővítésében vezető szerepet játszó társaság növekedési terveinek megvalósítására fordítja a befektetést. A Széchenyi Alapok korábban már

összesen 744 millió forintot fektetett a társaságba. Jobbágy Dénes, a Széchenyi Alapok elnök-vezérigazgatója a közleményben úgy fogalmazott: örömmel állnak a hazai energetikai piac olyan ambiciózus szereplői mellé, mint az Electron Holding, amelyek fejlesztéseikkel új lehetőségeket teremtenek a zöldgazdaságban, miközben hozzájárulnak a fenntarthatósághoz. Szűcs Ádám, az Electron Holding Zrt. vezérigazgatója a közlemény szerint elmondta, a napenergia döntő szerepet játszik Magyarország megújuló energiára történő átállásában. A szektor dinamikus növekedés előtt áll, ebben nagy lendületet ad a cégnek a Széchenyi Alapok. **A MAVIR adatai szerint a naperőművek a hazai villamosenergia-rendszer aktuális bruttó teljesítőképességének 12,57 százalékát adják, az előrejelzések szerint ez az arány tovább nő majd.** A több mint 1900 magyarországi naperőmű együttes teljesítménye meghaladja az 1200 megawattot. Csak április óta mintegy 200 MW naperőművi kapacitást állítottak be a rendszerbe.

A 2017-ben alapított Electron Holding Zrt. fővállalkozóként létesít különböző kapacitású fotovoltaikus naperőműparkokat: azaz a fejlesztéstől a tervezésen és kivitelezésen át egészen az üzemeltetésig terjedő szolgáltatásokat nyújt partnereinek. Terveiben 415 MW kapacitás létesítése szerepel 2025-ig, amelynek csaknem fele már fejlesztési fázisban van.

A hazai energiaszektor hírei

Már nem fogyasztáscsökkentő tényező a koronavírus-járvány

2020. november 3.



(fotó: magyarnemzet.hu)

Szeptemberben már mérséklődött a koronavírus-járvány áramfogyasztásra kifejtett hatása, Európában mindössze 1,1 százalékkal volt alacsonyabb a nettó fogyasztás, mint az előző év azonos időszakában - a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elemzésére a Magyar Nemzetben Somogyi Orsolya hivatkozott. Az áram iránti igény és a termelés mérséklődése mellett a fosszilis alapú termelés szerepe viszont hangsúlyosabb volt az idei év kilencedik

hónapjában, mint egy évvel korábban. Az összes villamosenergia-termelésen belül a nukleáris alapú aránya 26 százalékra mérséklődött a korábbi 31 százalékról, a hiányt pedig részben a fosszilis alapú előállítás pótolta, amelynek részaránya 36 százalékra bővült 33-ról. Ezen belül a szén 11, a földgáz pedig 25 százalékot képviselt. A megújulók súlya kis mértékben, 31 százalékra emelkedett a korábbi 29 százalékról. Ezalatt Magyarországon kissé, 0,3 százalékkal volt magasabb a nettó fogyasztás, mint egy évvel korábban, a bruttó érték (ami az erőművi önfogyasztást is tartalmazza) viszont 0,18 százalékkal volt alacsonyabb. A paksi atomerőmű 2-es reaktora (443 MW) éves karbantartáson esett át szeptember 1-jéig, nem tervezett karbantartás 22-én, 23-án, valamint 30-án volt, de csúcsidőszakon kívül. A nukleáris kapacitás a hazai termelés 49 százalékát nyújtotta. A lignittüzelésű Mátrai Erőmű 4-es blokkja (224 MW) 12-13-án, valamint 16-17-én nem állt rendelkezésre, összességében 15 százalékban járult hozzá a belföldi áram előállításához. A gáztüzelésű Csepeli Erőmű (407 MW) szeptember 6-11. között tervezett karbantartás miatt állt. Ezzel együtt a gázerőművek közül a korszerűek szeptemberben végig magas kihasználtsággal üzemeltek, míg az alacsonyabb hatékonyságú egységek kihasználtságát a szabályozási piac lekötései határozták meg. Szeptemberben a Gönyúi Erőmű és a Dunamenti G3 mellett a Csepeli Erőmű, továbbá a Budapesti Erőmű is majdnem minden nap termelt. Összesen a belföldi termelés 16 százalékát korszerű, öt százalékát pedig az alacsonyabb hatékonyságú gázos egységek biztosították. A csúcsidőszakban kedvező időjárás alatt a naperőművek termelése meghaladta a 800-1000 MW-ot.

Súlyos műszaki hiba miatt állt le a gázzalállítás

2020. november 2., 5.



(fotó: vg.hu)

Sikerült újraindítani a gázzalítást Ausztria felől a Mosonmagyaróvár-Győr közötti vezetéken azt követően, hogy a szállítás Magyarországon még soha nem tapasztalt mértékű műszaki hiba miatt tíz napon át szünetelt - írta a Világgazdaságban B. Horváth Lilla. Felidézte: egy havária miatt az elmúlt hetekben megfeleződött, másnapra pedig nullára csökkent az Ausztria felől a

mosonmagyaróvári határkeresztező ponton át Magyarországra szállítható földgáz mennyisége, a két országot összekötő nagynyomású gázvezeték Lébényhez közeli részén ugyanis műszaki hibát tártak fel intelligens görényezési diagnosztikával. „Miután az esetet haváriának minősítettük, számos intézkedést vezettünk be a Mosonmagyaróvár és Győr közötti vezeték biztonságos működése érdekében. Haladéktalanul megkezdtuk a vezetékszakas nyomásának biztonságos szintre csökkentését is” - válaszolt a Világgazdaság kérdésére az FGSZ Zrt., az országos gázrendszer irányítója és üzemeltetője. A vezeték károsodását még vizsgálják, de október 29-én hajnalban megkezdtek a vezetékszakas szellőztetését, majd nyomás alá helyezését. A kereskedelmi üzem 2020. október 30-án reggel 6 órakor ismét elindult, erről a társaság honlapján tájékoztatta partnereit. A javítás még a november 2-vel kezdődő héten is folytatódott. Ugyanettől az időponttól megszűnt a mosonmagyaróvári határkeresztező ponton a technikai kapacitás addigi korlátozása. A műszaki hiba, a javítási költségek és az üzletmenet elakadása miatt keletkezett kár nagyságát nem kívánta közölni az FGSZ. Hangsúlyozta viszont, hogy szállítási feladat nem maradt teljesítetlenül, a rendszerhasználók kereskedelmi portfóliójuk összetételének függvényében használnak más betáplálási pontot vagy pontokat. Nominálásaikat az FGSZ a havária alatt is teljesítette, és lehetővé tette, hogy ingyen használjanak más szállítási pontokat. Ám kis mennyiségű földgáz azokon a havarianapokon is érkezett Ausztria felől, amelyekre a társaság nulla technikai kapacitást kínált fel. A nulla technikai kapacitás azt jelenti, hogy kereskedelmi célra nem áll rendelkezésre kapacitás, de minimális gázmennyiség műszaki okokból ekkor is átáramolhat a határkeresztező ponton. Hasonló jellegű probléma korábban nem fordult elő az FGSZ rendszerében, a szállítás elakadása nem jellemző. A lakossági fogyasztásban nem tervezett, előre be nem jelentett kiesés havária miatt eddig nem fordult elő.

*Az Ausztriát és Magyarországot összekötő nagynyomású gázvezeték, a HAG (Hungarian-Austrian Gas pipeline) Lébényhez közeli részén október végén műszaki hibát tárt fel az FGSZ Földgázszállító Zrt., melynek elhárítására a csőszakasz cseréjére volt szükség. Emiatt az Ausztria felől történő beszállítást az FGSZ október 21-től részlegesen, majd október 25-től teljesen felfüggesztette. A hiba elhárítása után a HAG-on október 30-án újraindult a földgázszállítás, **a Magyar Földgázkereskedő Zrt. tájékoztatása szerint az egyetemes szolgáltatás ellátása zavartalan volt.** Az FGSZ Földgázszállító Zrt. a fűtési szezon után végzi el a további munkálatokat, befejezve a rekonstrukciót, melynek részleteit*

egyezteti a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatallal - közölte honlapján a MEKH.

Nem szereti a MEKH a piaclezárást

2020. november 3.

Az elmúlt két évben több alkalommal előfordult, hogy nem volt hatékony a földgáz határkeresztező kapacitásainak hazai aukciója. A túlkereslet miatt hiába alakultak ki magas felárak már a tenderek indulásakor, a rendelkezésre álló kapacitásoknak mégis csak a töredékét osztották ki - számolt be a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal főosztályvezetője az Energiaszabályozók Együtműködési Ügynökségének (ACER) idei fórumán. A rendezvény az energiapiac védelmére összpontosított, ezen belül a piacmanipulációra is - jelezte B. Horváth Lilla a Világgazdaságban. Csermely Ágnes főosztályvezető ez utóbbi kapcsán ismertetett a határkeresztező kapacitások lekötési aukcióin történt eseteket, amelyek miatt a MEKH vizsgálatot kezdeményezett, intézkedett is a piaclezárás megakadályozására. Tavaly például 30 millió forintra bírságolta a hivatal a Valahia Gaz SRL kereskedő vállalatot, amely megsértette a piaci manipulációra vonatkozó európai uniós tilalmat: sokkal nagyobb ajánlatot adott be az aukción, mint amekkora üzletileg indokolható volt, emiatt a többi licitálónak 11 százalékkal többet kellett fizetnie a kapacitásért. Piaclezárásnak minősül annak a megakadályozása is, hogy a többi rendszerhasználó hozzáférjen a határkeresztező kapacitásokhoz az indokolt áron. Egy ilyen lehetőséget előzött meg a hivatal, amikor arra kötelezte az FGSZ Földgázszállító Zrt.-t, hogy módosítsa az Ukrajna felőli importban érintett, beregdaróci rendszerösszekötő pont kapacitásaira vonatkozó aukciós szabályait. Az FGSZ-nek ki kellett kötnie, hogy egy rendszerhasználó a felkínált kapacitásnak legfeljebb a 75 százalékára pályázhat a 2019-2020-as és a 2020-2021-es gázévben, de ugyanez a szabály érvényes az éves, a negyedéves és a havi kapacitásaukciókon is. Megdrágítja a határkeresztező pontok használatát - de már nem jogszerűtlenül - az indokolt túlkereslet, illetve az is, ha karbantartások miatt csökkennek a felkínálható kapacitások. Ilyenre szeptemberben kétszer is volt példa az Ausztria felőli gázbehozatalban a hivatal havi jelentése szerint. A hónap 21. és 26. napja között az FGSZ mosonmagyaróvári tervezett karbantartása idején a kapacitásoknak csak a fele állt rendelkezésre. A munka

első napján a díjak elérték a megawattóránkénti 3 eurót - megközelítve az alternatív Ausztria-Szlovákia-Magyarország útvonal napidíját -, majd estek. Szeptember 29-én az ausztriai GCA végzett karbantartást. A megmaradt kapacitások kihasználtsága majdnem százszázalékos volt. A nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló uniós rendelet a megbízható és tisztességes verseny előmozdítását, a piaci visszaélések megakadályozását, ezáltal az energia végső felhasználóinak védelmét szolgálja. Az ezzel kapcsolatos előírások betartását Magyarországon a MEKH felügyeli.

Külföldi energiaszektor

Hálózatra kapcsolták a Belorusz Atomerőmű első blokkját

2020. november 3., 4., 5.



(fotó: atombiztos.blogstar.hu)

2020. november 3-án helyi idő szerint délben hálózatra kapcsolták a Belorusz Atomerőmű első 3+ generációs VVER-1200 típusú blokkját - a Roszatom közleményét a vg.hu, az Atombiztos blog, a telepaks.net, a civilhetes.net, a pakspress.hu ismertette. *„Az atomerőmű által az egységes belorusz villamos energetikai rendszer számára termelt első kilowattóra betáplálása történelmi pillanat, az atomkorszak kezdetét jelenti a köztársaság életében. Mindez a belorusz és az orosz szakemberek sikeres munkájának köszönhetően jöhetett létre. Kétségtelen, még sok munka van hátra az új blokk kereskedelmi üzemkezdetéig, de már most kijelenthetjük, hogy a belorusz atomerőművi projekt sikeres. Ez az első Oroszországon kívül épített orosz technológiájú, 3+ generációs blokk”* - közölte Alekszej Lihacsov, a Roszatom vezérigazgatója. Az AESZ-2006-os projekt, amely alapján az atomerőmű VVER-1200-as blokkja épült, ma az egyik legígéretesebb és a leginkább keresett termék a nemzetközi nukleáris piacon. A 3+ generációs, VVER-1200 típusú nyomott vizes reaktorokkal felszerelt atomerőművek megrendelői között van Finnország, Magyarország, Törökország, Banglades, Kína és más országok. Mindez bizonyítja az orosz

atomtechnológia megbízhatóságát és hatékonyságát - emelte ki Andrej Petrov, a Roszenergoatom vezérigazgatója, az ASZE Rt. építési ágazatának első alelnöke. 2020. augusztus 7-én az első blokk reaktorának aktív zónájába beemelték a friss üzemanyagot tartalmazó üzemanyag-kazettákat. Október 11-én a fizikai indítás szakaszában a reaktor elérte a minimálisan ellenőrzött teljesítményszintet (kevesebb, mint a névleges teljesítmény 1 százaléka). Október 23-án a Belorusz Atomerőmű megkapta az engedélyt a termelés kezdetére, amely alapján a reaktor teljesítményét fokozatosan 1-ről 50 százalékra növelték, majd rákapcsolták a blokkot a villamosenergia-rendszerre. Az engedély alapján a reaktor 50 százalékos teljesítményszintjén elvégzik a szükséges ellenőrzéseket. A tervek szerint a blokk üzembe helyezési szakasza december elején fejeződik be, majd ezt követi a próbaüzem. A Belorusz Atomerőmű első blokkjának kereskedelmi üzemkezdete 2021. első negyedévében várható.

A Belorusz Atomerőmű első blokkja az első orosz technológiával épült külföldi 3+ generációs blokk. Jelenleg három ilyen egység üzemel Oroszországban: kettő a Novovoronyezsi, egy a Leningrádi Atomerőműben. Idén október 22-én kapcsolták a hálózatra a negyedik 3+ generációs orosz egységet, a Leningrádi Atomerőmű 6-os blokkját. A 3+ generációs VVER-1200 típusú reaktorokkal felszerelt innovatív blokkok a gazdaságossági és a biztonsági mutatókban egyaránt felülmúlják elődjeiket. Olyan komplex technológiai megoldásokat alkalmaznak, amelyek növelik az erőmű üzemeltetésének biztonságát, megakadályozzák, hogy radioaktív anyagok kerüljenek a környezetbe. A reaktor kettős falú konténmentben található: a belső burkolat a reaktort hermetikusan elzárja a külvilágtól. A külső burkolat szerepe, hogy ellenálljon a természeti és emberi tevékenységből fakadó behatásoknak, de az épület ellenáll a tornádóknak, a hurrikánnak, a földrengéseknek stb. A blokk passzív biztonsági rendszerei teljes áramkimaradásnál is működőképesek maradnak, és minden biztonsági feladatot képesek ellátni az aktív rendszerek, valamint az üzemeltető személyzet beavatkozása nélkül. A passzív hőelvezető rendszer a villamosenergia-betáplálás kiesésénél is biztosítja, hogy a gőzfejlesztőkön keresztül a reaktor maradék hőjét el lehessen vezetni. Szükség esetén külső beavatkozás nélkül bekapcsol a rendszer, miután az a fizikai törvényszerűségek mentén működik. Vészhelyzet esetén - ha a primerkörben egy bizonyos szint alá csökkenne a nyomás - bórozott vizet juttatnak a reaktorba, amely a neutronok elnyelésével fékezi a láncreakciót. A reaktortartály alatt található a zónaolvadék-

csapda, amely egy feltételezett baleset esetén is képes arra, hogy magába zárja és lehűtse a reaktor aktív zónájának olvadékát. A zónaolvadék-csapdának köszönhetően még a feltételezett legsúlyosabb baleset esetében sem kerülhet radioaktív szennyeződés a környezetbe. Az előző generációhoz képest a VVER-1200-as reaktor teljesítménye 20 százalékkal nőtt, jelentősen csökkent a kiszolgáló személyzet száma, az alapvető berendezések élettartama kétszeresére, 30-ról 60 évre nőtt, ami további 20 évvel meghosszabbítható.

Románia elméletileg 20 579 megawatt villamos energiát képes előállítani

2020. november 1., 2.



(fotó: economie.hotnews.ro)

Az áramot előállító romániai erőművek beépített összkapacitása 20 579 megawattot (MW) tett ki október utolsó napján - jelentette az Agerpres hírügynökség az Országos Energiaszabályozó Hatóság (ANRE) közlésére hivatkozva. Ez alapján a ma.hu, az energiaoldal.hu, a maszol.ro/MTI azt is jelezte: a hatóságnál átfogó vizsgálat folyik annak megállapítására, hogy a létező erőművek mennyi energiát képesek ténylegesen előállítani. Az ANRE összesítése szerint a romániai erőműrendszerben a vízi erőművek részesedése a legnagyobb, beépített összteljesítményük 6643 megawatt, ez csaknem harmadrészét (32,3 százalékát) teszi ki az áramtermelési kapacitásnak. A szénerőművek 4787 MW (23,3 százalék), a gáztüzelésűek 3212 MW (15,6 százalék), a szélerőművek 3003 MW (14,6 százalék) az atomerőmű 1413 MW (6,9 százalék), a naperőművek 1383 (6,7 százalék), a biomassza erőművek pedig 106 MW (0,5 százalék) előállítására képesek. Az összeírás az egyéb kategóriába sorolta a biogáz égetéséből elérhető 20,4 MW teljesítményt, a szemét égetéséből nyerhető 6 MW-ot, a visszamaradó hőből nyerhető 4,1 MW teljesítményt. A romániai hatóságnál folyamatban van a ténylegesen működő áramtermelő kapacitások felmérése is. Dumitru Chirita, a hatóság vezetője tavaly augusztusban azt nyilatkozta, hogy nagy szakadék tátong az erőművek beépített teljesítménye és az ország tényleges áramtermelő képessége között.

Úgy vélte: a tényleges áramtermelési képesség 16 ezer MW körül van. Az e fölötti kapacitások nem léteznek vagy nagyon hosszú ideje nem elérhetők.

Romániában elkészült a BRUA gázvezeték első szakasza

2020. november 5.



(korábbi fotó: maszol.ro)

Csaknem egyéves késéssel elkészült Romániában a bolgár-román-magyar-osztrák (BRUA) gázfolyosó első, 497 kilométeres szakasza - közölte a Hotnews.ro hírportál Lucian Rusu államtitkára hivatkozva. Itthon a Napi, a webradio, a maszol.ro/MTI azt írta: az államtitkár egy üzleti konferencián számolt be arról, hogy átvették a három gáznyomás-szabályozó állomást, és néhány napja befejeződött az ezeket összekötő gázvezeték lefektetése is. A Hotnews felidézte: a BRUA-projekt első romániai szakaszában a dél-romániai Podisortól a bánsági Temesrékásig (Recas) épült meg a vezeték, amely a lap szerint egyelőre sehonnán nem vezet sehová, vagyis további munkálatokra lesz szükség ahhoz, hogy Magyarországgal vagy akár Szerbiával megteremtse az összeköttetést. A román gázszállítási rendszer üzemeltetője, a Transgaz csaknem félmilliárd eurós beruházása több mint harmadának (180 millió euró) költségeit az Európai Unió fedezte. A Transgaz kötelezettséget vállalt arra, hogy évi legalább 1,75 milliárd köbméter gáz exportját teszi lehetővé Magyarország és évi 3,7 milliárd köbmétert Bulgária felé. A BRUA-gázvezeték fontos szerepet játszhat a kitermelésre váró fekete-tengeri földgáz európai értékesítésében. 2018-ban magyar vállalatok kötötték le a román-magyar gázhálózatot összekötő interkonnektor tervezett teljes, évi 4,4 milliárd köbméteres kapacitását. A Fekete-tenger romániai kontinentális talapzatában rejlő - mintegy 42-84 milliárd köbméterre becsült - gázmennyiséget az amerikai ExxonMobil és osztrák OMV tervezte felszínre hozni, de a kitermelés nem kezdődött meg, mert a befektetők elégedetlenek azokkal a feltételekkel, amelyeket a román törvényhozás két éve megszabott számukra. Ilyen körülmények között a magyar vállalatok sem erősítették meg vásárlási elkötelezettségüket. Virgil Popescu román gazdasági miniszter cáfolta, hogy a BRUA-vezeték fölöslegessé vált volna, szerinte ugyanis

az elsősorban az azeri földgáz, illetve az amerikai és a katarai cseppfolyósított gáznak a görög kikötőkből való szállítása érdekében épül. A BRUA-folyosó romániai vezetékét a projekt második, 2022-re tervezett fázisában építenék tovább - 68,8 millió euróra becsült költségvetésből - Temesrékástól az ötven kilométernyire lévő Arad megyei újpanádi (Horia) gázelosztó pontig. Ekkora tervezik azt is, hogy a magyar-román kapcsolódási pont kapacitását évi 4,4 milliárd köbméterre bővítik.

Egyéb

Elmaradnak az atomerőmű kosárlabda csapatának mérkőzései

2020. november 5.

Nem tartották meg az atomerőmű kosárlabda-csapatának 2020. november 7-re kiírt mérkőzését, miután az Egis Körmend csapatában egy pozitív koronavírus teszteredményt találtak. Az ASE együttese november 3-án találkozott a vasi gárdával - közölte a klubra hivatkozva a pakspress.hu. Azok a játékosok, akik egyszerre voltak pályán a koronavírussal, hatósági karanténba vonulnak november 13-ig. Előreláthatólag a november 14-i Kaposvári KK elleni mérkőzést sem tartják meg. Az elővételben vásárolt jegyek árát visszatérítik.